

Redegørelse om Grønlands muligheder for øget samarbejde med EU og andre fora med tilknytning til EU

(Naalakkersuisoq for Selvstændighed, Udenrigsanliggender og Landbrug)

Forelæggelsesnotat

Under Inatsisartuts efterårssamling 2016 vedtog Inatsisartut under punkt 56, at Naalakkersuisut skal udfærdige en redegørelse om Grønlands muligheder for øget samarbejde med EU og fora med tilknytning til EU.

Hermed fremlægges Naalakkersuisuts Redegørelse om Grønlands muligheder for øget samarbejde med EU og fora med tilknytning til EU. Redegørelsen er hovedsageligt udarbejdet af Grønlands Repræsentation i Bruxelles, og har efterfølgende været i høring i departementer og enheder under Naalakkersuisut.

Inatsisartut vil kunne læse i nærværende redegørelse, at der tages nogle forbehold for de forslag, der gives til at fastholde og øge samarbejdet med EU. Disse forbehold er begrundet i usikkerhedsmomenter i forhold til EU's fremtidige budget. Her tænkes fortrinsvist på Brexit, der vil påvirke EU's samlede budget, samt de kommende "EU finanslovsforhandlinger" under den 7-års finanslov, der findes i EU, den såkaldte Multiannual Financial Framework (MFF). EU's finanslovsforhandlinger er ikke startet op endnu, og den endelige MFF vil påvirke og danne rammen for EU's virke for 2021-2028. Samtidig er EU i gang med en midtvejsevaluering af sine finansieringsaftaler, herunder partnerskabsaftalen. Disse usikkerhedsmomenter må der tages forbehold for, når der gives forslag om hvorledes Grønland kan søge at fastholde og eventuelt udvide samarbejdet med EU.

De forskellige eksisterende aftaler mellem Grønland og EU bliver gennemgået i redegørelsen, og mulighederne for øget samarbejde vurderes i sammenhæng med disse aftaler, derefter behandles øvrige forhold i redegørelsen. Centralt i Grønlands samarbejde med EU står fællesdeklarationen herunder partnerskabsaftalen. Særligt vurderes fællesdeklarationen til at være den relevante politiske paraply til fastholdelse og øget samarbejde, mens partnerskabsaftalen til at være en platform for yderligere mulighed for udvidelse af samarbejdet mellem Grønland og EU.

Et andet centralt forhold er Grønlands status som oversøisk land og territorium (OLT) overfor EU, hvilket ikke alene giver grønlandske varer mulighed for at blive eksporteret told- og afgiftsfrit ind i EU, OLT aftalen giver øget synlighed og øget samarbejde. I relation til grønlandske fiskeriprodukter, er fiskeripartnerskabsaftalen mellem Grønland og EU også central for, at Grønland kan eksportere told- og afgiftsfrit ind i EU.

Et tredje grundlæggende aspekt, i Grønlands forhold til EU, er Grønlands placering i Arktis og Grønlands geopolitisk vigtige placering, samt ressourcerne i landet. Det er forhold, der normalvis "tæller på vægtskålen", når politiske forhold indgås eller udvikles.

Nærværende redegørelse indikerer, at der er muligheder for at udvide samarbejdet med EU og fora tilknyttet EU. Særligt det maritime område, Arktis, klima, forskning og andre områder, der nævnes under partnerskabsaftalen er interessante at undersøge nærmere. Og særligt partnerskabsaftalen, og

til dels fiskeripartnerskabsaftalen, er mulige platforme for nye samarbejdsinitiativer. OCTA er også en mulig organisation at starte generelle samarbejder under, for eksempel om handel og det maritime, dog med det forbehold, at OCTA går en usikker fremtid i møde på grund af Brexit.

Redegørelsen viser, at der er potentielle gevinster at hente, hvis der allokeres midler til en fuldtidsansat person, dedikeret til at hjælpe virksomheder, organisationer, kommuner, enheder under Naalakkersuisut, osv., til at søge midler under diverse EU-programmer. Der vil være midler at hente i EU-programmer til diverse projekter, og ansøgningsarbejdet kan i sig selv have en udviklende effekt i det grønlandske samfund. Denne person vil være bedst placeret i Grønland, da vedkommende vil skulle have tæt kontakt til mulige ansøgere i Grønland.

Det bemærkes, at hvis der er politisk ønske om at både fastholde vores nuværende aftaler og øge samarbejdet med EU og for at tilknyttet EU på specifikke politik-områder, vil man blive nødt til at allokere flere midler og ansat(te) til Grønlands Repræsentation i Bruxelles. Naalakkersuisut mener grundlæggende, at der er både politiske og økonomiske gevinster at hente ved at fastholde og øge samarbejdet med EU, men det kræver ekstra ressourcer at realisere.

Naalakkersuisut mener, at Inatsisartut med denne redegørelse har et godt udgangspunkt, for debatten om udvikling af Grønlands forhold til EU – med de forbehold der på nuværende tidspunkt må tages. Naalakkersuisut hilser debatten velkommen og vil lytte interesseret til de meldinger, der kommer fra partierne i Inatsisartut, da det kan være med til at forme Grønlands politik overfor EU fremover.

Med disse ord overlader jeg redegørelsen til Inatsisartuts velvillige behandling.